

En gemensam bild av bostadsbyggnadsbehovet (SOU 2017:73)

(Dnr N2017/06026-1/PBB)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Yttrande

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) ställer sig positiv till utredningens förslag om att skapa en gemensam bild av bostadsbyggnadsbehovet i Sverige.

MUCF vill särskilt kommentera förslagen om utökade eller förändrade uppdrag för Boverket, länsstyrelserna och kommunerna, där MUCF anser att ett ungdomsperspektiv väsentligt kan berika uppdragen, se rubrikerna nedan.

Ungdomsperspektiv på bostadsfrågan

Under 2000-talet har andelen unga mellan 18 och 25 år som bor hemma ökat med 6 procentenheter. Det innebär 55 000 fler ungdomar, vilket lyfts i Fokus 11 [[länk](#)], där MUCF ger en bred beskrivning av ungas bostadsförhållanden samt de möjligheter och hinder som möter unga när de ska etablera sig på bostadsmarknaden. För dem som har flyttat hemifrån har de osäkra boendeförhållandena under samma tid ökat. Fler bor exempelvis i andra och tredje hand. Samtidigt har unga det jämförelsevis svårare än äldre att få en bostad, vilket bland annat beror på kortare tid i bostadskö, lägre inkomster och mindre förmögenheter.

MUCF vill understryka vikten av att i det fortsatta arbetet synliggöra ungas situationer, behov och förutsättningar. Unga bör inte betraktas som en homogen grupp. Individerna ska stödjas att bli självständiga och ha möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande i samhällets beslut.

4.1.2 Boverket beräknar behovet av tillskott av bostäder

MUCF vill uppmärksamma att många unga och andra hushåll med begränsade inkomster har svårigheter att etablera eget boende. För dessa grupper är det särskilt viktigt att de bostäder som erbjuds har en rimlig kostnad. MUCF:s regeringsuppdrag om ungas boende¹ visar att det i många fall saknas kunskap om ungas boende. I både kommunala och regionala sammanställningar över bostadsförsörjningen saknas ofta uppgifter om bostadssituationen för unga. Statistik, analys och uppföljning saknas även om gruppen utvidgas till att omfatta inte bara unga i åldrarna 18 – 29 år utan också hushåll utan social problematik men med begränsade inkomster.

MUCF:s arbete med regeringsuppdraget om ungas boende visar även att det i dagsläget saknas information på alla nivåer om hur unga nyanlända bor. Samtidigt finns indikationer på att boendesituationen för nyanlända i allmänhet, och därmed sannolikt även för gruppen unga nyanlända, varierar stort över landet.

MUCF anser att Boverkets uppdrag bör inkludera en uppföljning av ungas bostadssituation. I detta inkluderas att aktivt bevaka om ungas särskilda behov av åtgärder för boende tillgodoses, till exempel genom uppföljning av kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning samt länsstyrelsernas årliga rapporter om bostadsmarknaden. I uppdraget ska också ingå att följa upp vilka effekter statliga satsningar på bostadsbyggande har på ungas boendesituation.

MUCF betonar att det i Boverkets uppdrag bör ingå att lämna konkreta förslag på indikatorer för uppföljning av unga nyanländas boendesituation. En sådan indikator kan till exempel vara att länsstyrelser och kommuner för åldersindelad statistik över nyanländas etablering och boendesituation.

MUCF vill även lyfta behovet av att lämplig statlig aktör ges i uppdrag att kartlägga den faktiska boendesituationen för unga nyanlända. Kartläggningen bör bland annat belysa vilka upplåtelse- och boendeformer som nyttjas av unga nyanlända. Syftet med kartläggningen är att fastställa en korrekt nulägesbild samt utarbeta en tydligare problembild. MUCF anser även att samma aktör, eller lämplig statlig expertmyndighet, utifrån kartläggning och problembild föreslår åtgärder som kan underlätta för unga nyanlända att etablera ett eget boende.

4.1.4 Kravet på kommunerna att dokumentera behovet av tillskott av bostäder skärps

MUCF har i regeringsuppdraget om ungas boende gjort en sammanställning av kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning. Av sammanställningen framgår att 10 av 15 riktlinjer för bostadsförsörjning helt eller delvis saknar ett ungdomsperspektiv. I nästan

---

¹ Regeringsbeslut (2016). Regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2016-12-20, II:5 U2016/05227/UF, U2016/05429/UF (delvis), U2016/05627/UF.

Regeringsbeslut (2017). Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2017-12-13, II:3 U2017/01398/UF, U2017/02966/UF, U2017/03289/UF.

samtliga fall där det saknas ett ungdomsperspektiv saknas även uppgifter eller analyser som rör boende för hushåll med begränsade resurser. Flertalet saknade både en problembild och konkreta, mätbara kommunala åtgärder för ungas etablering i eget boende.

MUCF uppmärksammar behovet av att ungdomsperspektivet blir obligatoriskt i kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning. Alternativt att ungdomsperspektivet blir obligatoriskt för de kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning som berättigar till statligt bidrag för ökat byggande av hyresrätter.

MUCF:s uppfattning är att kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning bör innehålla en problembild samt konkreta och mätbara åtgärder för att underlätta ungas etablering på bostadsmarknaden i kommunen. Om kommunen bedömer att ungas boendesituation inte behöver inkluderas i riktlinjerna, ska detta motiveras.

4.1.6 Länsstyrelsernas roll renodlas

MUCF vill lyfta behovet av att bostadssituationen för unga hushåll ska ingå i länsstyrelsernas årliga rapport om bostadsmarknaden i länet. MUCF:s genomgång visar att det i länsstyrelsernas årliga rapporter om bostadsmarknaden i många fall finns ungdomsperspektiv. I de sex rapporter från år 2017 som MUCF tagit del av redovisades till exempel boendesituationen för unga i alla rapporter utom en. Med hänsyn till länsstyrelsernas roll i regional uppföljning och samverkan för bostadsförsörjning föreslår dock MUCF att ungdomsperspektivet görs obligatoriskt även i länsstyrelsernas rapporter. Om Länsstyrelsen bedömer att ungas boendesituation i länet inte behöver belysas i rapporten, bör detta motiveras.

I övrigt har MUCF inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Handläggare Ylva Saarinen har varit föredragande. Avdelningschef Pontus Ekstedt har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Ylva Saarinen
handläggare